

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Ligia Teresa

Nazwisko: Urniaż-Grabowska

Nazwisko rodowe: Urniaż

Miejsce urodzenia: WARSZAWA

Data urodzenia: 25-09-1937

Imię ojca: Zdzisław

Imię matki: Marta

Dodatkowe informacje: W dokumentacji SB występuje często z imieniem Teresa lub Teresa-Ligia.

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów	Stan zachowania	Uwagi
Ligia Urniaż-Grabowska od 23.01.1982 została objęta Sprawą Operacyjnego Sprawdzenia krypt. „Wrzos” prowadzoną od 6.11.1980 przez Wydz. III-1 KSMO pod nr. 30553. Nie wiadomo co było powodem objęcia inwigilacją, być może wcześniejsza działalność w NSZZ „Solidarność”, a po wprowadzeniu stanu wojennego współpraca z Prymasowskim Komitetem Pomocy Internowanym. W kartotece odnotowano, że w ramach akcji „Klon” została wezwana na rozmowę ostrzegawczą, podczas której odmówiła podpisania „oświadczenia o lojalności”. Wyłączona ze sprawy 19.07.1982. Materiały jej dotyczące zostały przekazane 20.07.1982 do Wydz. VIII Dep. IV MSW, który kontynuował inwigilację w ramach Sprawy Operacyjnego Rozpracowania krypt. „Anna” (nr 72210).	Materiały zniszczone. Wpis na podstawie zapisów ewidencyjno-kartotecznych.	

Ligia Urniaż-Grabowska została zarejestrowana 24.07.1982 przez Wydz. VIII Dep. IV MSW pod nr. 72710 do Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Anna”, prowadzonej od 17.02.1982 pod nr. 69569. Objęta rozpracowaniem na podstawie materiałów wyłączonych ze Sprawy Operacyjnego Sprawdzenia krypt. „Wrzos”, przekazanych przez Wydz. III-1 KSMO. SOR krypt. „Anna” był prowadzony wobec „byłych aktywnych działaczy NSZZ «Solidarność» Regionu Mazowsze” i ich kontaktów. W kartotece odnotowano, że Ligia Urniaż-Grabowska od 1980 roku „prowadziła aktywną działalność antysocjalistyczną. Była związana z ekstremalnymi działaczami «Solidarności» Regionu Mazowsze. Kierowała akcjami ulotkowymi i plakatowymi. Po 13 XII 1981 r. oficjalnie zaangażowała się w działalność Komitetu Pomocy dla Internowanych, jednocześnie utrzymywała kontakt z podziemnymi strukturami «Solidarności»”. W trakcie prowadzenia sprawy była sprawdzana 27.06.1983 przez Wydz. IX Dep. III MSW – powód sprawdzenia „kont[akt] figur[anta]”. Rozpracowanie zakończone 20.03.1984 z powodu „zaniechania wrogiej działalności”. Materiały sprawy składające się z 5 tomów złożone 11.06.1984 w archiwum Biura „C” MSW pod sygn. 52679/II, zostały następnie zmikrofilmowane 3.02.1988 pod nr. 12789/2 (obejmowały 1088 klatek). Materiały i mikrofilm komisyjnie zniszczone w styczniu 1990 (protokół brakowania nr 114), „gdyż nie przedstawiały wartości operacyjnej”.

Materiały zniszczone. Wpis na podstawie zapisów kartoteczno-ewidencyjnych.

Ligia Urniaż-Grabowska jest wymieniona w materiałach dotyczących osób internowanych w stanie wojennym. Internowana 4.09.1982 decyzją Komendanta Stołecznego MO, ponieważ „prowadziła antypaństwową działalność w nielegalnych strukturach «Solidarności»”. Osadzona 10.09.1982 w Ośrodku Odosobnienia w Darłównu. Zwolniona 23.12.1982.

IPN Sz 264/339, IPN BU 0787/560 (4044/III) t. 1, k. 193-196.

Ligia Urniaż-Grabowska została zarejestrowana 4.05.1984 przez SB RUSW w Legionowie pod nr. 40499 do Sprawy Operacyjnego Rozpracowania (SOR) krypt. „Działacze”, prowadzonej od tego samego dnia pod nr. 40494. Rozpracowanie wszczęte wobec grupy osób skupionych wokół duszpasterstwa ludzi pracy przy kościele św. Jana Kantego, które wg SB w grudniu 1983 rozsyłały do legionowskich urzędów, zakładów pracy i Komitetu Miejskiego PZPR życzenia świąteczne podpisane „od Solidarności Legionowa”. W charakterystyce Ligii Urniaż-Grabowskiej odnotowano, że była członkiem zarządu Oddziału Legionowo NSZZ „Solidarność” Regionu Mazowsze i została internowana w okresie stanu wojennego. Po zwolnieniu „nie zaprzestała prowadzenia wrogiej działalności”, w latach 1982-83 brała udział w demonstracjach w Warszawie i organizowała w swoim mieszkaniu „spotkania osób zaangażowanych w nielegalną działalność antypaństwową”. Na podstawie „karty wstępu z Episkopatu” uczestniczyła w Toruniu w procesie morderców ks. Jerzego Popiełuszki. Utrzymywała kontakt z działaczami podziemia solidarnościowego w Warszawie i kolportowała w Legionowie nielegalne publikacje i czasopisma. Podczas przeszukania w jej mieszkaniu 13.02.1986 zarekwirowane zostały „materiały o treściach antypaństwowych”, które przesłano do Wydz. Śledczego SUSW. Po rozmowie „ostrzegawczej” 24.04.1986 w siedzibie legionowskiego RUSW, podczas której funkcjonariusz SB zagroził, że jeśli w mieście pojawią się ulotki „będzie pierwszą podejrzaną, a wtedy ja zrobię swoje, że jej odechce się mieszkać w Legionowie” (cytat z jego notatki służbowej), złożyła skargę i w jej sprawie interweniował sekretariat Episkopatu Polski. Nie stawiała się na kolejną „rozmowę ostrzegawczą” 30.08.1986, natomiast rozmowa, jako odbyła się 27.04.1987 wedle funkcjonariusza SB miała mieć „charakter łagodzący”. Wyrejestrowana z SOR 9.11.1988 z racji wyjazdu w grudniu 1987 do Stanów Zjednoczonych i pozostania tam. W sprawie wykorzystano agenturę. Materiały zostały złożone 13.04.1989 w archiwum Wydz. „C” SUSW pod sygn. 10040/II.

IPN BU 0258/318 (10040/II), mikrofilm IPN BU 1322/3831 (10040/2).

Ligia Urniaż-Grabowska od 7.03.1986 została objęta śledztwem Wydz. Śledczego SUSW nr D-11/86 pod zarzutem „podjęcia działań w celu wywołania niepokoju publicznego przez zbieranie podpisów pod «apelem 77 w sprawie więźniów sumienia»”. Śledztwo wszczęto po rewizji 13.02.1986 w jej mieszkaniu w Legionowie przeprowadzonym przez funkcjonariuszy legionowskiego RUSW. Podczas przeszukania zarekwirowano liczne „nielegalne” publikacje i podpisane przez 272 osoby poparcie dla „Apelu 77”, w którym domagano się od władz PRL „wprowadzenia prawnego statusu więźnia sumienia”, poprawienia warunków bytowych w więzieniach, zwolnienia wszystkich „więźniów sumienia”, zaprzestania represji i rozpoczęcia procesu „demokratyzacji życia publicznego”. SB ustaliła, że podpisy były zbierane jesienią 1985 w podziemiach kościoła parafialnego w Legionowie podczas wystawy poświęconej ks. Jerzemu Popiełuszce. W postępowaniu przesłuchano 27 osób podpisanych pod poparciem dla „Apelu 77”. Ligia Urniaż-Grabowska przesłuchiwana 11.04.1986 w charakterze świadka odmówiła odpowiedzi na pytania. Postępowanie umorzone 23.09.1986 „wobec nie wykrycia sprawców przestępstwa”.

IPN BU 01205/176 (3272/III), mikrofilm IPN BU 01326/373 (3272/3).